

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับการรับรู้ต่อความเจ็บป่วย
ของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ

นางสาวศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-951-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013958

I/62-25545

THE RELATIONSHIPS BETWEEN LIFE SATISFACTION AND
ILLNESS PERCEPTION OF ARTHRITIC PATIENTS

Miss Srikiat Anansawat

คุณย์วิทยุทรุพยากร
จุฬาลงกรณมหาวชยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-951-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับการ
รับรู้ต่อความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ

โดย

นางสาวศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

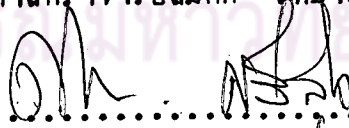
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.คิเรก ศรีสุโข)

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ

ชื่อนิสิต   นางสาวศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์

ภาควิชา   พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา   2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ ชนิด ข้อเสื่อม และข้ออักเสบรูมาตอยด์ จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อวัดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต 5 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจด้านองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต ความพึงพอใจด้านร่างกาย ความพึงพอใจด้านสัมพันธ์สภาพกับบุคคลอื่น ความพึงพอใจด้านการทำงาน และความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และแบบวัดการรับรู้ต่อความเจ็บป่วย 4 ชนิด ได้แก่ ความรุนแรงของความเจ็บปวด ความเสื่อมสมรรถภาพของอวัยวะ ความสำคัญในคุณค่าของตนเอง และความรู้สึกซึมเศร้า การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สหสัมพันธ์คาโนนิกอล สรุปผลการวิจัยดังนี้

สหสัมพันธ์คาโนนิกอลระหว่างกลุ่มตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับกลุ่มตัวแปรการรับรู้ต่อความเจ็บป่วย ของทุกกลุ่มตัวอย่างประชากรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าสหสัมพันธ์ของแต่ละกลุ่มที่มีค่าสูงสุด สรุปผลได้ดังนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรรวมเท่ากับ .80 และตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่ม ในการอธิบายความสัมพันธ์คือ ความพึงพอใจด้านองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต ความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ความสำนึกในคุณค่าของตนเอง และความรู้สึกซึมเศร้า

2. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรเพศชายเท่ากับ .78 และตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่ม ในการอธิบายความสัมพันธ์นี้คือ ความพึงพอใจด้านกรงาน ความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และความรู้สึกซึมเศร้า

3. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรเพศหญิงเท่ากับ .81 และตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่มในการอธิบายความสัมพันธ์คือ ความพึงพอใจด้านองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต ความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ความรุนแรงของความเจ็บปวด และความรู้สึกซึมเศร้า

4. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 20-40 ปี เท่ากับ .80 และตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่ม ในการอธิบายความสัมพันธ์คือ ความพึงพอใจด้านองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต และความรู้สึกซึมเศร้า

5. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 41-65 ปี เท่ากับ .81 ตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่มในการอธิบายความสัมพันธ์คือ ความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ความรุนแรงของความเจ็บปวด และความสำนึกในคุณค่าของตนเอง

6. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าเท่ากับ .80 ตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่ม ในการอธิบายความสัมพันธ์นี้คือ ความพึงพอใจด้านองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต ความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ความรุนแรงของความเจ็บปวด และความรู้สึกซึมเศร้า

7. ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างประชากรระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป เท่ากับ .81 ตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดของ 2 กลุ่ม ในการอธิบายความสัมพันธ์นี้คือ ความพึงพอใจด้านร่างกาย ความพึงพอใจด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ความเสื่อมสภาพของอวัยวะ และความรู้สึกซึมเศร้า

Thesis title Relationships between life satisfaction and
illness perception of arthritic patients

Name Miss Srikiat Anansawat

Thesis Advisor Assistant Professor Somkit Raksasataya

Department Nursing Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purposes of this research were to study relationship between life satisfaction and illness perception of arthritic patients with different sex, age and level of education. The research sample were 222 arthritic patients (Osteoarthritis and Rheumatoid arthritis). The instruments developed by researcher were "Life satisfaction interviews" that could be categorized into five broad areas : material well being, physical satisfaction, relations with other people, Job satisfaction and recreation; and "Illness perception interviews" that could be classified into four broad areas : severity of pain, functional impairment, self esteem and depression. The collected data were analyzed by using canonical correlation. The conclusion drawn from data analysis were as follows :

Every canonical correlation between life satisfaction group of variables and illness perception group of variables was statistically significant at $\alpha = .01$ and the highest coefficients for each group were as follows :

1. The highest coefficient for the whole sample was .80. It was found that material well being, recreation, self esteem and depression were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

2. The highest coefficient for the men sample was .78. It was found that job satisfaction, recreation and depression were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

3. The highest coefficient for the women sample was .81. It was found that material well being, recreation, severity of pain and depression were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

4. The highest coefficient for the 20-40 years old samples was .80. It was found that material well being and depression were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

5. The highest coefficient for the 41-65 years old samples was .81. It was found that recreation, severity of pain and self esteem were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

6. The highest coefficient for pratom sukxa and under of the samples was .80. It was found that material well being, recreation, severity of pain and depression were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

7. The highest coefficient for muthayom sukxa and over of the samples was .81. It was found that physical satisfaction, recreation

functional impairment and depression were the best estimator to explain relationships between life satisfaction and illness perception.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รัชศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่และตรวจตราแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อาจารย์ คร.ดิเรก ศรีสุโข ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 2 ท่าน เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับจากมูลนิธิหม่อมเจ้าหญิง บุญจิราธร (ชุมพล) จุฑาธุช จึงขอกราบขอบพระคุณกรรมการมูลนิธิฯ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 12 ท่าน ที่กรุณาช่วยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคลากรทางการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาล เลิศสิน โรงพยาบาลรามารักษ์ และโรงพยาบาลราชวิถี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุชมาล พัฒนเศรษฐานนท์ ในการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล คุณจินตนา ญาทิบรพทุง คุณสาธิต เฉลิมวรพทงศ์ และคุณพรทิพย์ ทุมไทรย์ ที่กรุณาช่วยเหลือติดต่อบริษัทต่าง ๆ ร้าน และทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ปัญหาของการวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต	11
โรคข้ออักเสบ	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
ประชากรและตัวอย่างประชากร	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ	30

บทที่	หน้า
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 35
	การวิเคราะห์ข้อมูล 35
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 36
5	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล 54
	สรุปผลการวิจัย 54
	อภิปรายผลการวิจัย 60
	ข้อเสนอแนะทั่วไป 66
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย 67
บรรณานุกรม	 68
ภาคผนวก	 73
ประวัติผู้เขียน	 109

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบโรคข้อเสื่อม (Osteoarthritis) และข้ออักเสบรูมาตอยด์ (Rheumatoid Arthritis)	20
2	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรจำแนกตามโรงพยาบาล ...	30
3	ค่าความเที่ยงจากข้อมูลที่ทดลองใช้และข้อมูลจริง	34
4	กลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกตาม อายุ เพศ และระดับการศึกษา..	37
5	จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกตามชนิดของโรคข้ออักเสบ ...	38
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต กับการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่างประชากรรวม เมื่อจำแนกตามตัวแปรย่อย	39
7	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่มตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับกลุ่มตัวแปรการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่างประชากรรวม	40
8	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่มตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับกลุ่มตัวแปรการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยในกลุ่มตัวอย่างประชากรเพศชาย	42
9	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่มตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับกลุ่มตัวแปรการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยในกลุ่มตัวอย่างประชากรเพศหญิง	44
10	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่มตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับกลุ่มตัวแปรการรับรู้ต่อความเจ็บป่วยในกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 20-40 ปี	46

ตารางที่

หน้า

- 11 คาสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่ม
ตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต และกลุ่มตัวแปรการรับรู้
ต่อความเจ็บป่วยในกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 41-65 ปี 48
- 12 คาสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่ม
ตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตและกลุ่มตัวแปรการรับรู้
ต่อความเจ็บป่วยในกลุ่มตัวอย่างประชากรระดับประถมศึกษาและ
ต่ำกว่า 50
- 13 คาสหสัมพันธ์คาโนนิกอลและค่าน้ำหนักของตัวแปร ระหว่างกลุ่ม
ตัวแปรความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต และกลุ่มตัวแปรการรับรู้
ต่อความเจ็บป่วย ในกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาขึ้นไป 52
- 14 สรุปผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิกอลระหว่างกลุ่มตัวแปรความ
พึงพอใจในการดำเนินชีวิตกับกลุ่มตัวแปรการรับรู้ต่อความเจ็บป่วย
จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร ในมิติที่ 1 58

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย